

Icke skyldig!

Folkets Dagblad kommenterar Dewey-kommissionens utlåtande om Moskvarättegångarnas anklagelser mot Trotskij

I april 1937 höll den s k Dewey-kommissionen förhör med Trotskij i Mexiko (Coyoacán) med anledning av de anklagelser som riktats mot honom under de två första Moskvarättegångarna. En stenografisk rapport från förhören publicerades samma år under titeln *The Case of Leon Trotsky* – denna finns i svensk översättning på marxistarkivet: [Fallet Leo Trotskij](#).

Dewey-kommissionen fortsatte därefter sina undersökningar och den 21 september 1937 avgav den sitt utlåtande. Socialistiska Partiets dagstidning *Folkets Dagblad* kommenterade i december 1937 utlåtandet – det är den artikeln som återges nedan. Som bilaga till artikeln återges även Dewey-kommissionens sammanfattning av sina slutsatser.¹

20/9 2017 *Martin F*

Kunde Trotskijs son samtidigt vara i Berlin o. Köpenhamn?

Ur *Folkets Dagblad* 22 december 1937

En fråga för Ny Dag att svara på.

Vansinnet i Moskvaprocessernas bevisföring belyses.

Den stora undersökningskommissionens frikännande av Trotskij och dennes son Sedov avfärdas av *Ny Dag* med en gest och några skällsordsglosor. Det är också säkrast för tidningen att inte försöka ge sig in på något sakligt bemötande av det av kommissionen framlagda materialet, ty gjorde den det skulle den gå bet. Det enda *Ny Dag* kan komma med är: 1) ett samtliga som undertecknat kommissionens rapport är trotskister,² 2) att tvenne Stalinbeundrare vägrat delta i eller erkänna kommissionen. arbete, 3) att ett överväldigande bevismaterial vid Moskvaprocesserna klart framställde Trotskijs och hans sons brottslighet.

Till detta är endast att säga att skällsordet trotskister inte imponerar på någon, då enligt *Ny Dag* alla är trotskister som inte krälar på magen för härskaren i Kreml och ropar ”Hell Stalin!”. Kommissionen bestod av politiska motståndare till Trotskij, och dess ordförande, professor Dewey, en av Amerikan största idealister, var långt efter det Trotskij fallit från nåden en varm vän till Sovjet-Unionen, vars vittnesbörd gärna åberopades av stalinisterna själva; ja, han är fortfarande en varm vän till Sovjet och dess folk. fastän de senare årens fasansfulla blodsterror har gjort honom till motståndare till Stalinregimen.

Trotskijs dom baserad på bevisade lögner.

Just det – överväldigande materialet – från Moskvaprocesserna har kommissionen grundligt plockat sönder, och det blir just ingenting kvar därav när det lägges vid sidan av kommissionens rapport. Kommissionen har visat, hurusom Sovjets statsåklagare Vysjinskij och domstolen klart bröt mot Sovjets egen lag, då de baserade domen över Trotskij och hans son på obestyrkta utsagor från anklagade och sedermera avrättade personer.

¹ Senare (1938) publicerades kommissionens slutrapport i bokform under titeln *Not Guilty* – den är f n under översättning till svenska, se: [Icke skyldig. Deweykommissionens slutrapport om anklagelserna mot Leo Trotskij under Moskvarättegångarna.](#)

² I själva verket var *ingen* av de 11 som hade undertecknat rapporten ”trotskist” i egentlig mening. En av dem, fransmannen Alfred Rosmer, hade tidigare varit anhängare av Trotskij och spelat en ledande roll i Vänsteroppositionen, men hade lämnat den aktiva politiken redan 1932. Han förblev dock vän till Trotskij. – *Red*

För dagen ska vi nöja oss med ett av de många påvisade exemplen på dessa vittnesmåls otillförlitlighet: det av den anklagade Holtzman påstådda sammanträffandet med Trotskij och Sedov i Köpenhamn 1932. Ny Dag kan ju ta och klara upp den historien så länge — det är viktigt, ty detta påstådda sammanträffande var betydelsefullt för den fällande domen.

Alltså: den anklagade Holtzman vittnade under Sinovjev-Kamenev-processen att han på Sedovs inbjudan för till Köpenhamn under dennes vistelse där från den 23 november till den 2 december 1932. (Sedov vistades vid denna tid som student i Berlin — det var innan Hitler kom till makten.) Holtsmans vittnesmål gick ut på att han enligt förut träffad överenskommelse mötte Sedov i hotell Bristols väntrum och att de tillsammans gick därifrån för att besöka Trotskij.

Kommissionens bevismaterial fastslår att **det inte fanns något hotel Bristol i Köpenhamn 1932** (det har funnits ett många år tidigare) och att Sedov under sina föräldrars vistelse i Köpenhamn **inte lämnade Berlin**. Sedovs tyska uppehållstillstånd (Aufenthaltserlaubnis) hade utlöpt, och han **kunde inte besöka Danmark** och återvända till Tyskland utan att ha fått uppehållstillståndet förnyat, då han utan detsamma inte kunde erhålla danskt passvisum. Sedov fick sitt uppehållstillstånd förnyat först den 3 december, dagen efter det Trotskij hade avrest från Köpenhamn, och han erhöll samtidigt ett franskt passvisum gällande för fem dagar, vilket möjliggjorde att han kunde träffa sina föräldrar i Paris under deras resa genom Frankrike.

Bland de dokument som kommissionen har i sin besittning i detta sammanhang är följande:

- 1) Tvenne klassböcker och ett särskilt övningsblad försedda med signaturer av professorer och stämplade daterade den 25 och 27 november 1932, vilka bestyrker Sedovs närvaro vid Technische Hochschule i Berlin dessa dagar, samt Sedovs skolbesöksbok för samma skola, även försedd med signaturer och stämplade daterade den 25 och 29 november 1932 och intygande hans närvaro i skolan dessa dagar.
- 2) Sedovs pass, som visar att hans tillstånd att uppehålla sig i Tyskland förnyades den 3 december 1932, gällande till den 2 januari 1933; jämväl ett tillstånd att lämna och återvända till Tyskland daterat den 3 december och gällande tid den 17 december 1932; jämväl ett franskt passvisum daterat den 3 december 1932 och gällande för fem dagar jämväl inresestämpeln till Frankrike daterad den 4 december 1932.
- 3) Ett brev från Leon Trotskij till Leon Sedov, skrivet ombord på det fartyg med vilket Trotskij avreste från Danmark och daterat den 3 december 1932, vari han uttrycker sin besvikelse över att inte ha fått träffa sin son i Köpenhamn.
- 4) Ett brevkort från Natalia Sedov Trotskij avsänt från den danska hamn från vilken avresan skedde, avstämplat Esbjerg, den 3 december 1932, till hennes son i Berlin, vari hon uttrycker sin sorg över att inte ha fått träffa honom i Köpenhamn.
- 5) Sex egenhändiga brev från Leon Sedov till hans föräldrar under deras vistelse i Köpenhamn, daterade november 21, november 26 (2 st), november 28 och december 2 1932.
- 6) Ett telegram från Natalia Sedov Trotskij till franska konseljpresidenten Herriot, daterat Köpenhamn december 1 1932, vari hon anhåller om passvisum för sin son för att denne ska kunna besöka sina föräldrar i Frankrike. Jämväl ett telegram från franske utrikesministern till franske konsulen i Berlin, december 3, 1932, vari passvisum auktoriseras.³

Nu återstår det för Ny Dag att visa hur Sedov bar sig åt för att kunna vara både i Berlin och Köpenhamn samtidigt; vidare hur Sedov kunde träffa Holtzman på ett hotell som inte fanns. Holtzman är tyvärr död och kan inte kasta något ljus över mysteriet. Det är emellertid uppen-

³ FD:s genomgång av Holtzman-fallet baseras på Dewey-kommissionens rapport om detsamma. Den finns i sin helhet på marxistarkivet: [Holtzmanns vittnesmål under 1:a Moskvarättegången](#)

bart att Holtzman ljugit — varför han ljög eller hur han förmåddes att ljuga är omöjligt att säga — och att denna lögn utgör en viktig del av det bevismaterial på vilket oskyldiga män dömdes. Det övriga bevismaterialet är av precis samma slag.

Lästips

Socialistiska Partiet kommenterade fortlöpande Moskvarättegångarna i sin press och gav ut två skrifter: [Moskvaprocessen. Rättvisa eller justitiemord?](#) (1936) och [Stalin som socialismens dödgrävare](#) (1938). Ämnet behandlades även i partiets teoretiska tidskrift, se [Moskva-processerna i Socialistisk Tidskrift](#).

Bilaga: Deweykommissionens sammanfattande slutsatser

Rättegångarnas genomförande

Oberoende av bevisning som inte ingår i dokument, finner Kommissionen:

- (1) Att Moskvarättegångarna genomfördes på ett sådant sätt att varje opartisk person måste inse att inga ansträngningar gjordes för att fastställa sanningen.
- (2) Även om man med största allvar måste beakta erkännandena, innehåller erkännandena i sig sådana inneboende orimligheter att Kommissionen övertygats om att de inte motsvarar sanningen, oavsett vilka medel man har tillgripit för att uppnå dem.

Anklagelserna

- (3) På basis av alla bevis, finner vi att Trotskij aldrig gav Smirnov några instruktioner om terrorism via Sedov eller någon annan.
- (4) På basis av alla bevis, finner vi att Trotskij aldrig gav Dreitzer instruktioner om terrorism via Sedov eller någon annan.
- (5) På basis av alla bevis, finner vi att Holtzman aldrig agerade som mellanhand för Smirnov å ena sidan och Sedov å andra sidan för någon terroristkonspiration.
- (6) Vi finner att Holtzman aldrig träffade Sedov i Köpenhamn; att han aldrig gick tillsammans med Sedov för att träffa Trotskij; att Sedov inte var i Köpenhamn under Trotskijs vistelse i staden; att Holtzman aldrig träffade Trotskij i Köpenhamn.
- (7) Vi finner att Olberg aldrig reste till Ryssland med terroristinstruktioner från Trotskij eller Sedov.
- (8) Vi finner att Berman-Jurin aldrig mottog terroristinstruktioner från Trotskij i Köpenhamn, och att Berman-Jurin aldrig träffade Trotskij i Köpenhamn.
- (9) Vi finner att David aldrig mottog terroristinstruktioner från Trotskij i Köpenhamn, och att David aldrig träffade Trotskij i Köpenhamn.
- (10) Vi finner ingen som helst grund till försöket att knyta Moises Lurie och Nathan Lurie till en påstådd trotskistisk konspiration.
- (11) Vi finner att Trotskij aldrig träffade Vladimir Romm i Boulogneskogen; att han inte överlämnade något meddelande via Romm till Radek. Vi finner att Trotskij och Sedov aldrig hade någon förbindelse med Vladimir Romm.
- (12) Vi finner att Pjatakov inte flög till Oslo i december 1935; han träffade inte, som påståtts, Trotskij; han mottog inte några instruktioner av något slag från Trotskij. Vi finner att vederläggningen av Pjatakovs vittnesmål på denna avgörande punkt gör hela hans bekännelse värdelös.
- (13) Vi finner att vederläggningen av vittnesmålet från svaranden Pjatakov fullständigt kull-

kastar vittnesmålet från vittnet Buchartsev.

(14) Vi finner att vederläggningen av Vladimir Romms vittnesmål och det från Pjatakov fullständigt kullkastar vittnesmålet från svaranden Radek.

(15) Vi finner att vederläggningen av bekännelserna från Smirnov, Pjatakov och Radek fullständigt kullkastar bekännelserna från Sjestov och Muralov.

(16) Vi är övertygade om att de påstådda brev i vilka Trotskij överlämnade påstådda konspiratoriska instruktioner till de olika svarandena i Moskvarättegångarna aldrig existerat; och att vittnesmålen rörande dem är rena påhitt.

(17) Vi finner att Trotskij under hela sin karriär alltid har varit en konsekvent motståndare till individuell terror. Kommissionen finner därtill att Trotskij aldrig instruerade någon av de svarande eller vittnena i Moskvarättegångarna att mörda någon politisk motståndare.

(18) Vi finner att Trotskij aldrig instruerat de svarande eller vittnena i Moskvarättegångarna att engagera sig i sabotage, skadegörelse eller diversionsverksamhet. Tvärtom har han alltid konsekvent förespråkat uppbygget av den socialistiska industrin och jordbruket i Sovjetunionen och kritiserat den nuvarande regimen för att dess aktiviteter varit skadliga för uppbygget av en socialistisk ekonomi i Ryssland. Han är inte en förespråkare för att tillgripa sabotage som en metod för opposition mot någon som helst politisk regim.

(19) Vi finner att Trotskij aldrig instruerade någon av de anklagade eller vittnena i Moskvarättegångarna att sluta överenskommelser med utländska makter mot Sovjetunionen. Tvärtom har han alltid kompromisslöst förespråkat försvar av Sovjetunionen. Han har också varit en mycket tydlig ideologisk motståndare till den fascism som representeras av de utländska makter med vilka han anklagats för att ha konspirerat.

(20) På grundval av alla vittnesmål finner vi att Trotskij aldrig rekommenderade, planerade, eller gjorde något försök att återupprätta kapitalismen i Sovjetunionen. Tvärtom har han alltid kompromisslöst motsatt sig ett återinförande av kapitalismen i Sovjetunionen och dess förekomst på andra platser.

(21) Vi finner att åklagaren på ett groteskt sätt har förfalskat Trotskij's roll före, under och efter Oktoberrevolutionen.

Slutsatser

(22) Vi finner därför att Moskvarättegångarna är konspirationer.

(23) Vi finner därför Trotskij och Sedov icke skyldiga.

John Dewey, *Ordförande*

John R. Chamberlain

Alfred Rosmer

E. A. Ross

Otto Rühle

Benjamin Stolberg

Wendelin Thomas

Carlo Tresca

F. Zamora

Suzanne La Follette, *Sekreterare*

John F. Finerty, *Biträdande advokat.*

New York, September 21, 1937

Översättning: *B. Svensson*